

Verslag struinexcursies Drutensche Waarden

30 juni jl.: oostelijke deel plangebied, nabij Druten

6 Juli jl.: westelijke deel plangebied, nabij Boven-Leeuwen

2026

Om de omgeving en andere betrokkenen mee te nemen in de planvorming en daarvoor input te krijgen, hebben we naast informatiebijeenkomsten en persoonlijke gesprekken ook een viertal struinexcursies georganiseerd. De excursies en dit verslag zijn onderdeel van het communicatie- en participatieplan (d.d. 20 maart 2026).

Per deelgebied van het project zijn er twee excursies ingepland:

- Dinsdag 30 juni: 16:00 – 18:00 en 19:00 – 21:00, nabij Druten en
- Maandag 6 juli: 16:00 – 18:00 en 19:00 – 21:00, nabij Boven-Leeuwen

De excursies van 6 juli zouden in de eerste instantie plaatsvinden op d.d. 25 juni, echter door de hitte is er besloten de excursies te verplaatsen naar d.d. 6 juli 2026. Naar aanleiding van de inloopavonden die eerder plaatsvonden (d.d. 12 en 21 mei 2026) hebben belanghebbenden zich opgegeven voor de maillijst om op de hoogte te worden gehouden. Deze mensen zijn persoonlijk uitgenodigd per mail (58 adressen). Aanvullend hebben we ook de (directe) omgeving per brief aangeschreven (224 adressen). In totaal hebben we 282 omwonenden en belanghebbenden aangeschreven.

Wij hebben IVN Maas en Waal gevraagd zich aan te sluiten bij de excursie. Zij hebben, ter educatie, gedurende de excursie vertelt over de bestaande en toekomstige natuurwaarden van het gebied.

Oostelijke deel (Druten)

Op 30 juni jl. heeft de eerste struinexcursie plaatsgevonden van het oostelijke deel van de beoogde ontwikkeling binnen de Drutensche Waarden. In figuur 1 zijn verschillende punten te zien. Per punt is beschreven wat er op de desbetreffende plek is toegelicht. Bij beide excursies was er tevens een vertegenwoordiger vanuit Excluton aanwezig.

- A. De beoogde plannen voor het plangebied met de nadruk op de omvorming van het steenfabrieksterrein zoals beschreven in de NRD;
- B. De autonome ontwikkeling van de watercompensatieopgave van Excluton en behoud bestaande natuurwaarden;
- C. Stilstaan bij de bestaande natuurwaarden;
- D. Toelichting op de tijdelijke klei- zandwinning en de droge natuurontwikkeling, fasering van de werkzaamheden;
- E. Stilgestaan bij de aalscholver kolonie + bestaande natuurwaarden die tijdens de herinrichting intact blijven;
- F. Stilgestaan bij het nieuwe projectbord.

In totaal hebben zich 11 mensen ingeschreven, waarvan 4 mensen voor de eerste, en 7 voor de tweede ronde. In tabel 1 zijn de besproken vragen weergegeven.

Figuur 1: Route oostelijke deel plangebied nabij Druten

Tabel 1 Algemene vragen gesteld gedurende de stuinexcursies van 30 juni

Vragen en/of opmerkingen	Antwoorden
Hoe wordt het steenfabrieksterrein ingericht?	Het voornemen is om een deel van de steenfabriek op te knappen en een ander deel te verwijderen. Met name de oven en de schoorsteen zijn van cultuurhistorische waarde. We willen dan ook kijken of we samen met Stichting KLeigoed het verhaal van de keramische industrie kunnen vertellen. De rest van het hoogwatervrije terrein krijgt een natuurbestemming en delen van de verharding worden verwijderd. De beide bestaande woningen blijven behouden. Het terrein wordt grotendeels openbaar toegankelijk met een wandelverbinding met de dijk die vervolgens aansluit op het Laakbos.
Hoe komt de watercompensatie opgave van Excluton eruit te zien?	Hier wordt een waterplas met flauwe oevers aangelegd.
Waarom wil je hardhout ooibossen?	Hardhoutooibossen overstroomt minder vaak waardoor ze zeldzamer zijn in de uiterwaarden en daarmee zorgen voor een diversere en hogere biodiversiteit in tegenstelling tot uiterwaarden met enkel zachthout ooibossen.
Hoe gaat de fasering van de plas in zijn werk?	De twee plassen zullen los van elkaar worden aangelegd. Hierbij wordt eerst de roef (bovenste 30cm) en de klei ontgraven. Dit zal 6 à 12 maanden duren. Vervolgens kan er met een drijvende zandzuiger zand worden opgezogen, dit zal circa 4 – 5 jaar per plas duren.
Wanneer verwachten jullie te starten?	Wij verwachten over circa 1,5 tot 2 jaar.
Hoelang verwachten jullie dat het gaat duren?	Van start uitvoering tot eind oplevering rekenen wij op 8 tot 10 jaar. Hierbij proberen wij zoveel mogelijk al aan de voorkant van het project op te leveren.
Zijn er al gesprekken met van Tiem gevoerd?	Ja, De Gerlien van Tiem maakt momenteel gebruik van het bedrijventerrein ter ondersteuning van de werkzaamheden die zij op de werf uitvoeren.
Wat zal er middels de haven worden getransporteerd?	De haven voorziet in de afvoer van de gewonnen grondstoffen zoals klei en zand. Daarbij heeft Excluton als visie om meer transport over water te laten plaatsvinden om de transportbewegingen per as af te laten nemen. Ook wordt verkend of de haven gebruikt kan worden ter ondersteuning van de dijkversterking.
Kan Excluton meer doen tegen het parkeergedrag van vrachtwagens rondom de Noord-Zuidweg?	Wij brengen dit onder de aandacht van Excluton.

Moeten er zorgen zijn over de steile taluds (oeverstabiliteit)?	Nee, om dit te borgen wordt er onderzoek gedaan (CUR113) naar de stabiliteit van de oevers. De oevers zullen ook onder water flauw aflopen en er wordt gemiddeld circa 300 meter afstand gehouden van de dijk.
---	--

Westelijke deel (Boven-Leeuwen)

Op 6 juli jl. heeft de tweede struinexcursie plaatsgevonden in het westelijke deel van de beoogde ontwikkeling binnen de Drutensche Waarden. In figuur 2 zijn verschillende punten te zien. Per punt is beschreven wat er op de desbetreffende plek is toegelicht.

- A. Hier is gesproken over de begrazing door het vee;
- B. Hier is toegelicht wat de huidige en beoogde situatie van de Kaliwaal is;
- C. De bestaande natuurwaarden zijn toegelicht en dat deze ook behouden blijven;
- D. De uitbreiding van de al vergunde haven en de hoogwatervluchtplaats voor de dieren zijn hier toegelicht;
- E. Momenteel is niet alles vrij toegankelijk, met de uitbreiding van de wandelroutes zal het gebied toegankelijker worden;
- F. De huidige agrarische functie verdwijnt en hiervoor komen twee plassen terug waarmee de totale ontwikkeling van de Drutensche Waarden wordt gefinancierd.
- G. Laakbossen

In totaal hebben zich 27 mensen ingeschreven, waarvan 11 mensen voor de eerste, en 16 voor de tweede ronde. De opkomst viel echter ietwat lager uit; 7 deelnemers bij de eerste ronde en 15 bij de tweede. In tabel 2 vindt u de gestelde vragen met de daarop gegeven antwoorden.

Figuur 2 Route westelijke deel plangebied nabij Boven-Leeuwen

Tabel 2 Algemene vragen gesteld gedurende de struinexcursies van 6 juli

Vragen en/of opmerkingen	Antwoorden
Neemt het bergend vermogen af door de beoogde inrichting van de Kaliwaal?	Dat is niet de verwachting maar dit wordt onderzocht in het MER.
Hoe zit het met binnendijkse kwel?	Kwel is een aandachtspunt binnen de ontwikkeling. Dit hebben wij ook meegekregen vanuit de omgeving en overheden. Onderdeel van het MER is het onderzoek hiernaar. Daarbij is het vastleggen van de huidige situatie en het monitoren in toekomst van belang om dit te borgen.
Blijft de rivierduin ten noorden van de Kaliwaal bereikbaar?	Wij zullen in het MER onderzoeken of dit mogelijk is.
Hoe en wanneer wordt de Kaliwaal afgerond? En wat is de samenhang met het huidige plan voor de uiterwaarden?	Wij wensen de Kaliwaal zo spoedig als mogelijk af te ronden conform de huidige vergunningen. Met het huidige voornemen willen wij boven op de leeflaag extra grond uit het gebied aanbrengen om de Kaliwaal ecologisch waardevoller in te richten door meer oevers te creëren en de nevengeul.
Wordt regelmatig de waterkwaliteit gecontroleerd?	Ja. Vanaf de ingebruikname in 2003 blijkt uit de metingen dat grond- en oppervlaktewater niet wordt beïnvloed door de berging van baggerspecie.
Komt er een doorsteek bij de Florastraat? Dit is een wens.	Dit kan worden onderzocht in het voornemen 'Natuurbeleving en recreatie'.
Hoelang duurt het voordat er natuur wordt/is ontwikkeld.	Voor de gehele ontwikkeling rekenen we 8 tot 10 jaar. Hierbij is het voornemen om een groot deel van de natuurontwikkeling uit te voeren binnen de eerste twee jaar. Denk aan de aanleg van wandel- en struinpaden, gedeeltelijke aanplant van bos, natuurlijke oeverzones en de omvorming van agrarisch naar kruidenrijke graslanden. Zodoende kan parallel aan de winning de natuur zich ontwikkelen.
Komen er fietspaden in de uiterwaarden?	In het huidige voornemen zijn geen fietspaden meegenomen. Echter in het voornemen 'Natuurbeleving en recreatie' kan gekeken worden of fietspaden mogelijk zijn in de uiterwaarden.
Is het mogelijk om in plaats van overstapjes bij de omheining poortjes te plaatsen? Dit is een stuk toegankelijker.	In het kader van toegankelijkheid zullen wij dit meenemen in het beheer-inrichtingsplan.
Waarom zijn de Taurossen weg?	De combinatie van Taurossen en bezoekers zorgden voor ongewenste situaties bij de bezoekers. Om deze reden is besloten om het gebied nu te tijdelijk te beheren middels de begrazing door Jersey koeien.
Wordt er klei gewonnen?	Ja. In de bovenste laag bevindt zich klei. Deze kan mogelijk worden gebruikt voor de keramische industrie of de versterking van de dijken. Dit wordt onderzocht in het MER
Hoelang duurt het plan?	De gehele ontwikkeling zal naar verwachting 8 tot 10 jaar duren. Per plas zal er gefaseerd 4 tot 5 jaar zand worden gewonnen. Een groot deel van het plangebied kan echter al bij de start van het project worden ingericht.
Gaat Excluton de productie uitbreiden?	Nee.
Wanneer wordt de Kaliwaal afgedekt?	Dat is momenteel nog niet bekend.
Worden de ontgrondingen straks gebruikt om de Kaliwaal te verondiepen?	Er wordt in het MER onderzoek gedaan naar de mogelijkheden hiervoor
Wordt er strenger naar de natuur gekeken omdat er Natura2000 is?	Ja. In Natura2000 gebieden gelden strengere regels dan reguliere natuur. Hieraan wordt dan ook getoetst en wordt er een Natuurtoetsing voor opgesteld en uitgevoerd. Dit is onderdeel van het MER.

Vroeger moesten de bomen juist weg uit de uiterwaarden voor de doorstroming en nu komen er bossen bij. Hoe zit dit?	Omdat er ook ruimte ontstaat door de beide nieuwe plassen en het omvormen van het oude steenfabrieksterrein kan er bos in de uiterwaarden worden toegevoegd.
Draagt het inundatie gebied niet juist bij aan de kwel problematiek? En zo ja, wat wordt hieraan gedaan?	Dit wordt onderzocht. We proberen (uiteraard) te sturen op positieve effecten.
Is er contact met de gemeente West Maas en Waal? En worden zij betrokken in de procedures?	Ja. We zijn in contact met de gemeente en zullen dit ook blijven gedurende ontwikkeling.
Komt er een nieuw kunstwerk bij het voormalige gemaal?	Ja. Het voornemen is om het gemaal om te zetten met een terugslagklep. Hierdoor ontstaat er voor de natuur een gunstige situatie waarbij water langer in het gebied wordt vastgehouden.
Is de haven permanent?	Ja.
Zijn jullie bekend met de zeearend in het gebied?	Ja.
Kan er een wandelroute onder de brug (Noord-zuidweg) door komen i.p.v. bovenlangs?	Dit idee zullen wij onderzoeken als onderdeel van het MER.
Kan er een zwemstrandje worden gerealiseerd? Er is nu geen veilige plek om te zwemmen	Dit nemen we mee in de verdere uitwerking van de varianten die in het MER worden onderzocht. Een kleinschalige extensieve zwemlocatie zou wellicht goed kunnen passen
Wanneer willen jullie gaan starten met de werkzaamheden	We verwachten over circa 1,5 tot 2 jaar te kunnen starten met de werkzaamheden.
Gaat er ook wat gebeuren met de bosschages langs de strang?	Nee, we laten de bestaande natuurwaardes in het gebied zoveel mogelijk intact.
Wordt er ook gekeken naar mogelijke verzakking van de huizen door de zandwinning.	De plassen liggen ver van de huizen af. We verwachten niet dat door de zandwinning effecten zullen optreden. De dijkzone mag ook niet worden aangetast qua stabiliteit. De eerste bebouwing ligt hier nog achter. In het MER wordt dit echter onderzocht.